

12/06
9/14
0478
2539

เอกสาร มศว

302
Bib 60091

8WU 10745

เฉลิมพระเกียรติฉลองฉัตรทำสิบพรรษา

คำร้อง ท่านหญิง ประภาพันธุ์ (กาญจพันธ์) กรโกสิยกลาง
ทำนอง ประสิทธิ์ พยอมยงค์

The musical score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The melody is accompanied by chords. The lyrics are in Thai script. There are four numbered circles (1, 2, 3, 4) indicating specific points in the music.

๑ E^b A^b/E^b E^b A^b/E^b B⁷ E^b
 เฉ - ลิม พระเกียรติ ส ฤ ตี ศรี บดินทร์ ครองธานี นทร์ ฉลอง ฉัตร ทำ สิ บ พ ร ร ษา เฉ -

A^b C⁷ Fm F^{#dim} Gm C⁷ Fm B⁷ E^b
 ลิม ขวัญ ฉลองรัฐ พ ั ช สี มา ฉ ลอ ง รา ชา มหา รา ช น ว บ ดี

E^b B⁷ E^b ๒ E^b E^b
 เรา จะ ปกครองแผ่นดิน โดย รรรม ประ เสริฐ ลำพระราชดำ รัส สม สักดิ์ ศรี

E^b A^b A^b C⁷ F F⁷ B⁷
 ประ กา- คิต ชี ้ ชัด ยอด อ ริ บ ดี ไทย ป รุ ฑี รับเหนือเกล้าด้วยอิน

E^b A^b ๓ A^b B^m E⁷ A^b B⁷
 ดี (คนตรี) ชาว ไทยเผ่า ถ วย รัก นู ชา ถ นอม มิ

E^b A^b E⁷ A^b
 ขอม ให้ ใคร ทำ ลาย สักดิ์ ศรี ปก ป้อง พระ เกียรติ ขอม ชีพ พลี องค์กร

E^b B⁷ E^b ๔ A^b E⁷ A^b
 นี้ ใครอย่าต้อง ให้ หมองพระ ทัย ถ - วย บัง คม เบื้อง บน พระ ฤ คล บาท

A^b C⁷ Fm B⁷ E^b A^b D^b A^b
 องค์กร ฤ มิ พล มหา ราช พรหม เทพ ใต้ สมเด็จพระ บ - ร ม รา ชี นิ นาด ปิ่น ผ

E^b B⁷ E^b B^b E^b
 - ไท ร่วม ใจ ถ วย ความจง รัก กัก ดี.....

คำนำ

ในวาระมหามิ่งมงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และในวาระที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสำเร็จการศึกษา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครบ 10 ปี ในปีพุทธศักราช 2539 นี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงจัดพิมพ์หนังสือ **อัครศิลปิน** ในวาระดังกล่าว เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทรงมีพระปรีชาญาณทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ มากมายหลายสาขาอย่างหาที่สุดมิได้ พร้อมทั้งปรารถนาที่จะให้หนังสือเล่มนี้เป็น ศิลปานุสรณ์ ในการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปีพุทธศักราช 2537 ทูลเกล้าฯ ถวายดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ในปีพุทธศักราช 2530 และดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ ในปีพุทธศักราช 2539 แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นอกจากนั้นแล้ว ในวาระวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2539 นี้ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยการนำของ ดร.วิภา คงคากุล ได้นำคณาจารย์ นิสิต และนิสิตเก่า สร้างสรรค์บทเพลง 11 บทเพลง เทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บันทึกแผ่นซีดีและเทป เผยแพร่และจัดจำหน่าย เพื่อนำรายได้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายต่อไป

สำหรับบทความที่ตีพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้บทความ “ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช และอัครศิลปินผู้ทรงมีคุณูปการด้านศิลปกรรมศาสตร์” อาจารย์อำนาจ เย็นสบาย เป็นผู้เขียน และบทความ “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับศิลปกรรมศาสตร์” รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ เป็นผู้เขียน

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์
พุทธศักราช 2537

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อความสันติสุขของอาณาประชาราษฎร์ชาวไทยทั้งมวล เป็นเวลาสี่ป็นร้อยยี่สิบปี นับเฉพาะในส่วนที่ทรงดำรงราชอิสริยาภรณ์ เป็นพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าแห่งสยามประเทศ ก็เป็นเวลาอันเกือบกึ่งศตวรรษ พระราชกรณียกิจของพระองค์บังเกิดประโยชน์สุขแก่ปวงชนชาวไทยทั่วรัฐลิมานอนทลอย่างไพศาลสุดที่จะพรรณนาได้ กล่าวโดยเฉพาะในด้านศิลปกรรมศาสตร์ พระราชกรณียกิจในด้านศิลปกรรมก็ส่งผลเป็นคุณอนันต์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวางและลึกล้ำ ทั้งในด้านทัศนศิลป์ ดุริยางคศาสตร์ และศิลปะการถ่ายภาพ พระวิริยะอุตสาหะและแบบแผนการสร้างสรรคงานด้านศิลปะที่ได้ทรงสร้างขึ้นเป็นแบบแผนอันงดงามสำหรับศิลปินและประชาชนทั้งปวง สมดังพระราชสมัญญา “อัครศิลปิน” อันเหล่าศิลปินและปวงชนชาวไทยพร้อมกันน้อมเกล้าฯ ถวายแล้วนั้นเป็นอย่างยิ่ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระปรีชาญาณและผลงานด้านจิตรกรรมอันทรงคุณค่ายิ่ง ทรงสนพระราชหฤทัยฝึกฝนพระองค์เองในด้านจิตรกรรมตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ดังปรากฏว่า เมื่อครั้งยังทรงพระเยาว์เมื่อประทับอยู่ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างปีพุทธศักราช 2480 ถึง 2488 นั้น ได้ทรงศึกษาดำรงด้านจิตรกรรมและสนพระราชหฤทัยฝึกฝนด้วยพระองค์เอง ทั้งได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงพบปะกับศิลปินผู้นั้น ด้วยพระราชวิริยะอุตสาหะดังกล่าวนี้เองในช่วงเวลาต่อมาคือในระหว่างปีพุทธศักราช 2502 ถึง 2510 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทรงมุ่งมั่นสร้างสรรคผลงานด้านจิตรกรรมนั้นจึงปรากฏผลงานจิตรกรรมที่ทรงคุณค่ายิ่ง จำนวนถึง 107 ภาพ ทั้งภาพเหมือน ภาพนามธรรม ภาพธรรมชาติ ภาพชีวิต และภาพจินตนาการ ผลงานจิตรกรรมที่ทรงสร้างสรรคขึ้นทั้งหมดนี้ ล้วนทรงคุณค่ายิ่ง ทั้งในเชิงสุนทรียะพลังการสร้างสรรค และพลังในกระบวนการศึกษาค้นคว้า ซึ่งแสดงให้เห็นประจักษ์ชัดถึงพระปรีชาญาณด้านจิตรกรรมอันยากจะหาผู้เสมอเหมือนได้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระปรีชาญาณและผลงานด้านดุริยางคศิลป์เป็นอย่างเอก ทรงสนพระราชหฤทัยวิทยาการด้านดนตรี และทรงฝึกฝนพระองค์ในด้านดุริยางคศิลป์มาตั้งแต่ครั้งทรงดำรงพระฐานันดรศักดิ์เป็นสมเด็จพระอนุชาธิราช การฝึกนั้นทรงฝึกตามแบบฉบับการศึกษาดนตรีอย่าง

แท้จริงคือ ผีกตามโน้ตเพลงแบบคลาสสิก เครื่องดนตรีที่ทรงฝึกเป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่า เช่น คลาริเน็ต แซกโซโฟน ทรัมเป็ต ภายหลังเมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว ได้ทรงเปียนเพื่อทรงใช้ประกอบการพระราชนิพนธ์เพลง พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์บทเพลงที่มีความไพเราะยิ่งขึ้น 34 บทเพลง และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ผู้อื่นนำไปใส่คำร้อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมแล้วเป็นเพลงจำนวนถึง 73 เพลง เพลงพระราชนิพนธ์เหล่านี้มีทั้งเพลงมาร์ช เพลงประจำมหาวิทยาลัย เพลงที่แสดงถึงคุณค่าปรัชญาการดำรงชีวิต และเพลงที่แสดงท่วงทำนองอันไพเราะลึกซึ้ง เช่น เพลงมาร์ชราชวัลลภ เพลงมาร์ชธงชัยเฉลิมพล เพลงพรปีใหม่ เพลงแสงเทียน เพลงสายฝน เพลงยามเย็น เป็นต้น เพลงเหล่านี้ล้วนมีความหมายและความไพเราะสูงยิ่งหาที่เปรียบมิได้ นอกจากพระปรีชาสามารถในด้านพระราชนิพนธ์บทเพลงดังกล่าวแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงได้แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในการทรงดนตรีอันนับเป็นอัจฉริยะยิ่ง โดยได้ทรงฝึกหัดและทรงร่วมแสดงดนตรีกับนักดนตรีที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่ครั้งยังประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ครั้นเมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว ก็ได้ทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีกิตติมศักดิ์ ลายคราม และวงดนตรี “อ.ส.วันศุกร์” และทรงดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ รวมทั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อครั้งยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาด้วย นับเป็นที่ปลาบปลื้มปิติและสิริมงคลแก่ชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างหาที่สุดมิได้ และเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศซึ่งมีความเจริญทางด้านดนตรีเป็นเอก เช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐออสเตรเลีย ก็ได้ทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีมีชื่อของประเทศเหล่านั้น ยังความปลาบปลื้มปิติให้แก่พสกนิกรชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท และชื่นชมพระปรีชาสามารถเป็นอย่างนัก ความชื่นชมดังกล่าวนี้ จะเห็นได้จากการที่สถาบันการดนตรีและศิลปะการละครแห่งกรุงเวียนนา ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์ อันเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติสูงส่งยิ่งของสถาบันอันเก่าแก่แห่งนี้ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐออสเตรเลีย เมื่อปี พ.ศ. 2507 และการที่วงดุริยางค์นี้เตอร์ เอลส์เตอร์ไรซ์ โทน คีนส์ท์เลอร์ ได้อันเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ออกบรรเลงเผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐบาล ทำให้ประชาชนชาวออสเตรเลียได้นิยมชมชื่นในพระปรีชาสามารถอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ เป็นต้น

กล่าวในด้านศิลปะการถ่ายภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นศิลปินนักถ่ายภาพมีอัจฉริยะยิ่ง ทั้งการถ่ายภาพนิ่งและภาพยนตร์ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระองค์ได้รับการอัญเชิญไปแสดงนิทรรศการและตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์เหล่านั้นอัดล้างขยายและประดิษฐ์สร้างสรรคด้วยกลวิธีที่แปลกใหม่อย่างงดงามประทับใจ สะท้อนให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถเป็นอย่างยิ่ง

พระปรีชาญาณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ในด้านอื่นยังมีปรากฏเป็นอเนกอนันต์ อาทิ งานประติมากรรม งานต่อเรือใบที่ทรงใช้สำหรับการแข่งขัน งานต่อประกอบเรือรบจำลอง ผลงานเหล่านี้มิใช่เพียงงานศิลปกรรมอันทรงคุณค่ายิ่งเท่านั้น แต่ยังเป็นแบบอย่างแนวทางแก่ผู้สนใจสร้างสรรค์งานด้านศิลปกรรมอย่างวิเศษอีกด้วย ที่สำคัญยิ่งก็คือ การที่ทรงสร้างสรรค์งานศิลปะต่างๆ

ขึ้นดังกล่าวแล้ว เป็นผลให้เหล่าศิลปินทุกสาขามีกำลังใจที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการ
เจริญรอยเบื้องพระยุคลบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงเป็นมิ่งขวัญอันประเสริฐสุดของนัก
ศิลปกรรมศาสตร์ทั้งมวลอย่างแท้จริง

ด้วยพระราชกรณียกิจและพระปรีชาญาณทางด้านศิลปกรรมศาสตร์มากมายหลายสาขาดังที่พรรณนา
โดยสังเขปนี้ ย่อมเป็นประจักษ์พยาน การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นแบบแผนการ
สร้างสรรค์ศิลปกรรมอันทรงคุณค่ายิ่งของประเทศชาติ ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหา
ที่สุดมิได้สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ทูลเกล้าทูลกระหม่อม
ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เพื่อ
เป็นมหาสวัสดิมงคลแก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะศิลปกรรมศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยนี้ สืบ
ไปชั่วกาลปาวสาน

ฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
และอัครศิลปินผู้ทรงมีคุณูปการด้านศิลปกรรมศาสตร์

ปี พ.ศ. 2539 ถือว่าเป็นปีที่มีความหมายยิ่งทางประวัติศาสตร์ของสถาบันหลักของชาติและของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า เนื่องจากปีดังกล่าวเป็นปีฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช โดยตลอดระยะเวลา 50 ปี นับตั้งแต่พระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 ขณะที่ มีพระชนมพรรษา 18 ปี 6 เดือน 4 วัน จนกระทั่งถึงปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ดำรงพระองค์อยู่ในทศพิธราชธรรม ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจที่เป็นคุณูปการอย่างสูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่ว่าจะเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนที่อยู่ในชนบททุกภูมิภาค ซึ่งพระองค์ได้อุทิศเวลาส่วนใหญ่ปีละประมาณ 7 เดือน เพื่อประชาชนเหล่านั้น จนส่งผลให้พระองค์มีความใกล้ชิดกับประชาชน ได้รับความเดือดร้อนของประชาชน จนถึงพระราชกรณียกิจทั้งหลายทั้งปวง ได้ส่งผลทำให้เกิดโครงการในพระราชดำริตามมามาก ไม่ว่าจะเป็นโครงการส่วนพระองค์ เพื่อเป็นแบบอย่างและการเผยแพร่สู่เกษตรกรและหน่วยงานต่างๆ โครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรม โครงการส่งเสริมทางด้านสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการศึกษา ด้านศาสนา

ด้านการป้องกันประเทศ และอีกมากมาย

โดยเฉพาะพระราชกรณียกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ พระราชกรณียกิจทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งพระองค์ทรงให้ความสำคัญทั้งศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมจากโลกสากล

สำหรับศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น พระองค์ทรง

สนพระทัยต่อการธำรงรักษามรดกไทยเป็นอย่างมาก เช่น โปรดเกล้าฯ ให้กรมศิลปากรเก็บรวบรวมข้อมูลทำรำต่างๆ เพื่ออนุรักษ์คนรุ่นหลัง ทรงฟื้นฟู

พระราชประเพณีสำคัญ เช่น พระราชพิธีพืชมงคลจรตพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นมาใหม่ ฟืนฟูพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินทอดพระกฐินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค และศิลปวัฒนธรรมไทยอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งความสนพระราชหฤทัยต่อศิลปวัฒนธรรมไทยได้ปรากฏหลักฐานในพระบรมราโชวาทหลายครั้งหลายครา โดยครั้งหนึ่งพระองค์เคยมีพระบรมราโชวาทที่ขออัญเชิญมาให้ปรากฏความว่า

“ศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีมาแต่โบราณกาลย่อมเป็นประจักษ์พยานได้ว่า ชาติของเราเป็นชาติที่มีเอกราชมาเป็นเวลาช้านาน และในการรักษาการสร้างความรุ่งเรืองของชาติในอดีตสมัยไว้ในรูปแบบเดิม เราต้องรวบรวมผลงานทุกชิ้นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย และจัดการดำเนินต่อไปอย่างดีที่สุดเท่าที่จะกระทำได้” (กรมวิชาการ 2530: 169)

ส่วนศิลปวัฒนธรรมที่เป็นสากลนั้นเนื่องจากพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่พบเห็นโลกมาก มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จึงทำให้พระองค์ไม่เพียงแต่จะเห็นคุณค่า มีความรอบรู้อย่างลึกซึ้งแล้วพระองค์ยังทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้สร้างสรรค์ผลงานอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ ในวาระแห่งการฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงขอเสนอพระราชกรณียกิจและพระปรีชาสามารถของพระองค์ด้านศิลปกรรมศาสตร์เพื่อร่วมเทิดพระเกียรติในวโรกาสมหามงคลนี้

พระปรีชาสามารถด้านจิตรกรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงสนพระราชหฤทัยงานทางด้าน

จิตรกรรมมาตั้งแต่ครั้งยังประทับอยู่ที่ประเทศสวีตเซอร์แลนด์ ความสนพระราชหฤทัยดังกล่าว ได้นำไปสู่การศึกษาค้นคว้าด้วยพระองค์เอง ด้วยการฝึกฝนศึกษาจากตำรับตำรา รวมทั้งเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยือนศิลปิน ฝึกฝนและสร้างสรรค์ผลงานตามแนวที่พระองค์สนพระราชหฤทัย

ภายหลังเสด็จพระราชดำเนินกลับจากต่างประเทศและเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว ราวปี พ.ศ. 2502 พระองค์ทรงวาดภาพอย่างจริงจัง รวมทั้งเชิญจิตรกรไทยเข้าเฝ้าร่วมสร้างสรรค์เป็นบางโอกาส ซึ่งต่อมาพระองค์ก็พระราชทานเข้าร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2506 และต่อๆ มาอีกหลายครั้ง ซึ่งผลงานจิตรกรรมของพระองค์อาจแบ่งออกเป็น 4 แนวใหญ่ๆ ได้แก่

1. **จิตรกรรมแนวสัจนิยม (Realism)** ซึ่งปรากฏในผลงานจิตรกรรมสีน้ำมันหลายชิ้น เช่น ภาพชื่อ “สมเด็จพระบิดา” ภาพชื่อ “ม.ล.บัว กิตติยากร” ภาพชื่อ “สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ” ภาพชื่อ “กุหลาบไทย” ภาพชื่อ “ชอบเขียน” ภาพชื่อ “สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา” เป็นต้น

2. **จิตรกรรมแนวลัทธิสำแดงอารมณ์ (Expressionism)** ซึ่งปรากฏให้เห็นในผลงานจิตรกรรมในชุดชื่อภาพ “ไม่ปรากฏชื่อ” ซึ่งทรงสร้างสรรค์ผลงานไว้หลายชิ้นในช่วงปี พ.ศ. 2506-2507 และดูจะเป็นแนวที่พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยค่อนข้างมาก ยิ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับพระราชดำรัสของพระองค์ที่พระราชทานสัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนชาวอเมริกากลางในรายการวิทยุเสียงอเมริกา เมื่อ 21 มิถุนายน 2503 ที่ว่า

“เมื่อพูดถึงการเล่นดนตรีก็ต่างกันอีก ถ้าข้าพเจ้าเล่นเพลงคลาสสิก และมีใครทำเสียงดัง

อย่างนี้ ก็เป็นการรบกวน เพราะว่า ดนตรีคลาสสิก ต้องเล่นอย่างตั้งใจจริงจัง ซ้ำพเจ้าไม่ได้พักผ่อนเท่าใดนัก ต้องคอยระวังไม่ให้ผิดโน้ต และไม่ใ้ใครมารบกวนซ้ำพเจ้า ถ้าหากซ้ำพเจ้าต้องเล่นเพลงแจ๊สก็ดีกว่า เพราะว่าซ้ำพเจ้าเล่นทำนองได้ตามใจชอบ ตามที่รู้สึกขณะนั้น ตามแต่อารมณ์และตามความนึกคิดของซ้ำพเจ้าจะพาไป ถ้าใครจะมาทำเสียงดังเวลานั้น ซ้ำพเจ้าก็ถือว่าเป็นเสียงประกอบ และถ้าซ้ำพเจ้าเล่นผิดโน้ต ก็เท่ากับว่า ซ้ำพเจ้าแต่งทำนองนั้นขึ้นเองในปัจจุบัน” (กรมศิลปากร 2530 : 160)

ซึ่งจากพระราชดำรัสดังกล่าว ก็ จะเห็นความสอดคล้องและลักษณะร่วมระหว่างงานจิตรกรรมแนวลัทธิสำแดงอารมณ์กับเพลงแจ๊สที่ให้อิสระภาพ ในขณะที่จิตรกรรมแนวสำนิยมจะมีลักษณะร่วมกับดนตรีคลาสสิก ที่เต็มไปด้วยกรอบและกฎเกณฑ์มากกว่า

3. **จิตรกรรมแนวอนาคตนิยม (Futurism)** จิตรกรรมมีพระหัตถ์แนวนี้มีหลักฐานปรากฏไม่มากนัก เช่น ภาพชื่อ “บุคคลิกซ้อน” และอีกภาพ

บางภาพที่อาศัยแนวความคิดนี้ไปผสมผสานกับแนวคิดอื่นๆ

4. **จิตรกรรมแนวนามธรรม (Abstraction)** ก็มีปรากฏผลงานในจิตรกรรมมีพระหัตถ์อยู่หลายชิ้น เช่น ภาพชื่อ “ดิน น้ำ ลม ไฟ” และจิตรกรรมที่ไม่ปรากฏชื่ออีกบางภาพ

แท้ที่จริงแล้ว ยังมีผลงานจิตรกรรมภาพมีพระหัตถ์อีกไม่น้อย ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นนักทดลองค้นคว้าของพระองค์อีกหลายภาพ เช่น การทดลองสร้างสรรค์แบบลัทธิบาบคานิยม (Cubism) ซึ่งเมื่อศึกษาผลงานจิตรกรรมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยภาพรวมแล้ว

ก็จะเห็นพระอัจฉริยภาพด้านจิตรกรรมอย่างเด่นชัด รวมทั้งสามารถกล่าวได้ว่า พระองค์คือพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย ในขณะที่ช่วงเวลาการสร้างสรรค์ศิลปะของพระองค์ในขณะนั้น กระแสศิลปะในสังคมไทยตกอยู่ภายใต้กระแสอิทธิพลแบบศิลปะตามหลักวิชาเป็นด้านหลัก

อย่างไรก็ตาม พระอัจฉริยภาพของพระองค์ดังกล่าว ล้วนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ดังมีตัวอย่างปรากฏอยู่ในคำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ศิลปศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2537 ตอนหนึ่งความว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระปรีชาญาณและผลงานด้านจิตรกรรมอันทรงคุณค่า

ยิ่ง ทรงสนพระราชหฤทัย
ฝึกฝนพระองค์เองในด้าน
จิตรกรรม ตั้งแต่ยังทรงพระ
เยาว์ ดังปรากฏว่าเมื่อครั้งทรง
พระเยาว์ประทับอยู่ ณ ประเทศ
สวีตเซอร์แลนด์ ระหว่างปี
พุทธศักราช 2480 ถึง 2488
นั้น ได้ทรงศึกษาดำรงด้าน
จิตรกรรมและสนพระราช
หฤทัยฝึกฝนด้วยพระองค์เอง
ทั้งได้เสด็จพระราชดำเนินไป
ทรงพบปะกับศิลปินที่ทรงสน

พระราชหฤทัย เพื่อทรงมีพระราชปฏิสันถารและ
ทอดพระเนตรการสร้างงานของศิลปินผู้นั้น ด้วย
พระราชวิริยะอุตสาหะดังกล่าวนี้เอง ในช่วงเวลา
ต่อมาคือในระหว่างปีพุทธศักราช 2502 ถึง 2510
ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทรงมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานด้าน
จิตรกรรมนั้น จึงปรากฏผลงานจิตรกรรมที่ทรงคุณค่า
อย่างยิ่ง จำนวนถึง 107 ภาพ ทั้งภาพเหมือน ภาพ
นามธรรม ภาพธรรมชาติ ภาพชีวิต และภาพ
จินตนาการ ผลงานจิตรกรรมที่ทรงสร้างสรรค์ขึ้น
ทั้งหมดนี้ล้วนทรงคุณค่ายิ่ง ทั้งในเชิงสุนทรีย์ะ พลัง
การสร้างสรรค์ และพลังในกระบวนการศึกษาค้นคว้า
ซึ่งแสดงให้เห็นประจักษ์ชัดถึงพระปรีชาญาณ
ด้านจิตรกรรมอันยากจะหาผู้เสมอเหมือนได้”
(คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ 2538 : 4)

พระปรีชาสามารถด้านดนตรี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลย
เดชมหาราช ทรงสนพระราชหฤทัยดนตรีตั้งแต่ทรง
พระเยาว์ นับตั้งแต่ยังทรงศึกษาอยู่ในประเทศ

สวีตเซอร์แลนด์เช่นกัน

“พระองค์โปรดเครื่องเป่ามากที่สุด เช่น แซก
โซโฟน คาร์เน็ต และทรัมเป็ต โดยได้รับการฝึกฝน
ตามแบบวิชาการดนตรีอย่างเป็นระบบอย่างแท้จริง
โดยทรงฝึกฝนตามโน้ตและบรรเลงแบบคลาสสิก
ทั้งที่ทรงมีพระราชหฤทัยโปรดที่จะทรงดนตรีแบบ
Jazz แต่ก็ยังต้องทรงฝึกทางClassic ด้วย” (อำนาจ
จันเงิน 2530 : 18)

ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ยังทรงสนพระราช
หฤทัยกีตาร์และเปียโน นอกจากนี้ ยังทรงเล่น
ดนตรีร่วมกับวงดนตรีได้ทุกวง ทั้งไทยและเทศ ทรง
เข้าบรรเลงร่วมกับวงดนตรีนั้นๆ ได้ ไม่ว่าจะวงดนตรี
นั้นจะมีแนวการเล่นแบบใดสำหรับวงดนตรีแจ๊สนั้น
ยังทรงดนตรีได้ทั้งชนิดมีโน้ตและไม่มีโน้ต เมื่อถึง
ตอนเดี่ยว (Solo) ทรงสามารถใช้ปฏิภาณเล่น
เดี่ยวได้อย่างยอดเยี่ยม ศัพท์ทางดนตรีเรียกว่าการ
เดี่ยวแบบ “Solo adlib” ซึ่งถือว่ายาก เพราะนัก
ดนตรีจะต้องแต่งเนื้อหาขึ้นใหม่โดยฉับพลัน แต่ให้
อยู่ในกรอบของจังหวะและแนวเพลงนั้น พระราช
อัจฉริยภาพทางดนตรีนั้นถึงขั้นที่ทรงคลาริเน็ตและ

แซกโซโฟนบรรเลงได้อย่างคล่องแคล่ว และสามารถบรรเลงโต้ตอบได้อย่างครื้นเครงกับนักดนตรีต่างๆ ที่มีชื่อเสียงของโลก เช่น เบนนี่ กูดแมน (Benny Goodman) แจ็ก ทีการ์เดน (Jack Teagarden) นักตีระนาดเหล็กสากล โลออลเนล แฮมพ์ตัน (Lionel Hampton) นักเป่าทรัมโบน สแตน เก็ตส์ (Stan Getz) นักเป่าเทเนอร์แซกโซโฟน เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนนครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปีพุทธศักราช 2503 นักดนตรีที่มีชื่อเสียงของโลกเหล่านั้นล้วนถวายการยกย่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฐานะที่ทรงเป็นนักดนตรีแจ๊สผู้มีอัจฉริยภาพสูงส่ง

“ผู้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทและผู้ที่เคยได้ร่วมเล่นดนตรีกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเล่าถึงพระราชอัจฉริยภาพในการพระราชนิพนธ์เพลงว่า ทรงแต่งเพลงได้ทุกแห่ง บางครั้งไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องดนตรีช่วย ครั้งหนึ่งทรงเกิดแรงบันดาลใจ พระทัยหยิบฉวยของจดหมายได้ก็ทรงตีเส้น 5 เส้นแล้วเขียนโน้ตทำนองเพลงขึ้นโดยฉับพลัน เช่น “เรารู้” เป็นต้น” (กรมศิลปากร 2530 : 160)

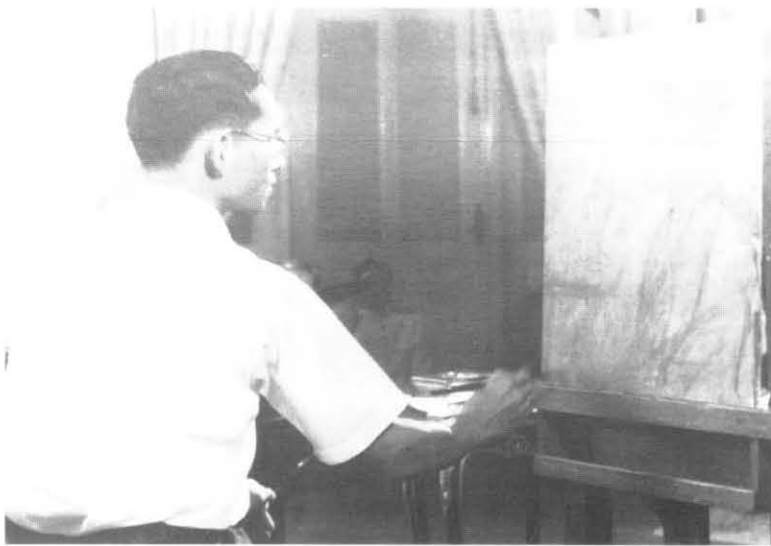
ทางด้าน การประพันธ์เพลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพลงตั้งแต่ครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระอนุชาธิราช ซึ่งเมื่อรวมบทเพลงพระราชนิพนธ์ทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่ามีถึง 34 บทเพลง และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้อื่นนำไปใส่คำร้อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมแล้วเป็นจำนวนถึง 73 เพลง เช่น

1. แสงเทียน (Candle Light Blues)
2. ยามเย็น (Love at Sundown)
3. สายฝน (Falling Rain)
4. ใกล้รุ่ง (Near Dawn)
5. ชะตาชีวิต (H.M. Blues)

6. ดวงใจกับความรัก (Never Mind, the Hungry Men's Blues)
7. อาทิตย์อัสดง (Blue Day)
8. เทวาพาคู่ฝัน (Dream of Love, Dream of You)
9. มหาจุฬาลงกรณ์ (Chulalongkorn)
10. คำหวาน (Sweet Words)
11. แก้วตาขวัญใจ (Love Light in My Heart)
12. ยิ้มสู้ (Smiles)
13. มาร์ชราชวัลลภ (Royal Guards March)
14. รักคืนเรือน (Love over Again)
15. พรปีใหม่ (New Year Greeting)
16. ยามค่ำ (Twilight)
17. Can't You Ever See
18. ธงชัยเฉลิมพล (The Colours March)
19. เมื่อใสมส่อง (I Never Dream)
20. ลมหนาว (Love in Spring)
21. Oh, I Say
22. ลายคราม (Lay Kram Goes Dixie)
23. ศุกร์สัปดาห์ (Friday Night Rag)
24. คำแล้ว (Lullaby)
25. สายลม (I Think of You)
26. ไกลกังวล
เกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย (When)
27. แสงเดือน (Magic Beams)
28. ผืน
เพลินภูพิงค์ (Somewhere Somehow)
29. มาร์ชราชนาวิกโยธิน (Royal Marines March)
30. Nature Waltz (Kinari Suite)
31. The Hunter (Kinari Suite)
32. Kinari Waltz (Kinari Suite)

33. ภีรมย์รัก (A Love Story) (Kinari Suite)
34. แผ่นดินของเรา (Alexandra)
35. ธรรมศาสตร์ (Thammasat)
36. ในดวงใจนิรันดร์ (Still on My Mind)
37. เตือนใจ (Old Fashioned Melody)
38. ไร้เดือน
ไร้จันทร์ (No Moon)
39. เกาะในฝัน (Dream Island)
40. แว่ว (Echo)
41. เกษตรศาสตร์ (Kasetsart)
42. ความฝันอันสูงสุด
43. เราสู้

เป็นต้น

พระอัจฉริยภาพของพระองค์ทางด้านดนตรีไม่เพียงแต่จะสร้างความรู้สึกระทึกใจให้กับประชาชนชาวไทยเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงชาวต่างประเทศที่ได้สัมผัสบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระองค์อีกด้วย โดยวงดนตรี นีเตอร์ เอเอสเตอร์ โรซซ์ โทนคินส์ท์เลอร์ ออเคสตรา (N.Q. Tonkunstler Orchestra) ซึ่งควบคุมโดยไฮน์

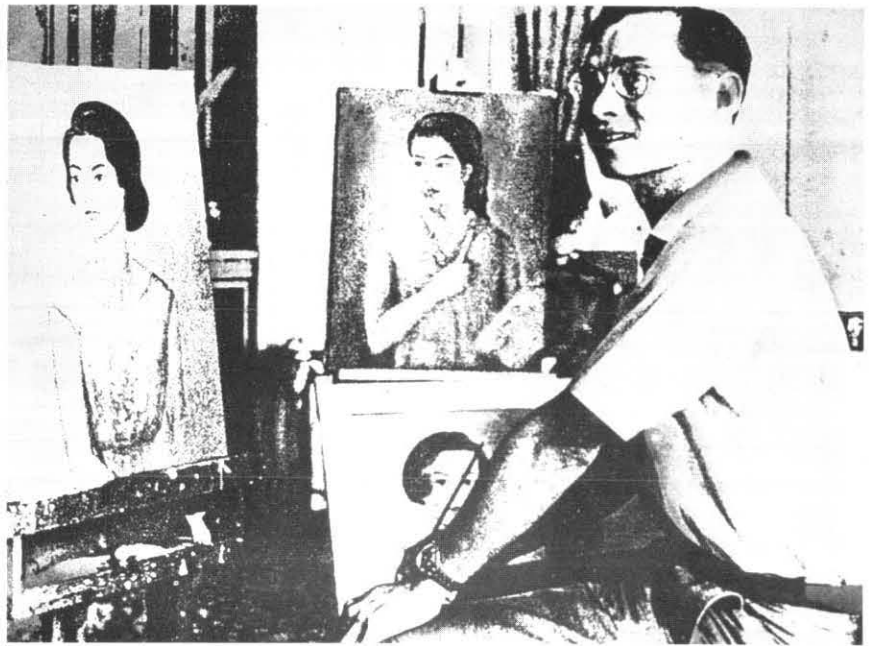
วัลลเบอร์ก ได้อัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ชุด “มโนราห์” “สายฝน” “ยามเย็น” “มาร์ชราชนาวิกโยธิน” และ “มาร์ช ราชวัลลภ” ไปบรรเลง ณ คอนเสิร์ตฮอลล์ กรุงเวียนนา เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2507 และพร้อมกันนี้สถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐบาลออสเตรียได้ส่งกระจายเสียงเพลงและเสนอข่าวนี้ไปทั่วประเทศ นับเป็นครั้งแรกที่พระมหากษัตริย์แห่งทวีปเอเชียได้ทรงเข้าไปมีบทบาทอันสำคัญยิ่งในนครแห่งดนตรีนี้ด้วย

หลังจากนั้นอีก 2 วัน คือวันที่ 5 ตุลาคม 2507 ทางรัฐบาลออสเตรียได้ถวายสมาชิกภาพกิตติมศักดิ์ หมายเลขที่ 23 แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ สถาบันการดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา ดังที่ปรากฏพระนามอยู่บนแผ่นหินสลักของสถาบัน ทั้งๆ ที่สถาบันแห่งนี้มีกำเนิดมาช้านานแล้ว และทรงเป็นชาวเอเชียเพียงพระองค์เดียวที่ทรงได้รับการถวายพระเกียรติให้ทรงเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์นี้ นับเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจของพสกนิกรชาวไทยทุกคนด้วยอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ พระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพทางด้านดนตรีของพระองค์ ยังปรากฏอยู่ในคำประกาศราชสดุดี เฉลิมพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ศิลปศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ พุทธศักราช 2537 ดังความอีกตอนหนึ่งว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงแสดงให้เห็นถึงพระปรีชาสามารถในการทรงดนตรีอันเป็นอัจฉริยะยิ่ง โดยได้ทรงฝึกหัดและทรงร่วมแสดง

ดนตรีกับนักดนตรีที่มีชื่อเสียง มาตั้งแต่ครั้งยังประทับอยู่ที่ประเทศสวีเดนแลนด์ ครั้งเมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว ก็ได้ทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีกิตติมศักดิ์ลายคราม และวงดนตรี “อ.ส.วันศุกร์” และทรงดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ รวมทั้งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อครั้งยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาด้วย นับเป็นที่ปลาบปลื้มปีติและสิริมงคลแก่ชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อย่างหาที่สุดมิได้ และเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศซึ่งมีความเจริญทางด้านดนตรีเป็นเอก เช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐออสเตรเลีย ก็ได้ทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีมีชื่อของประเทศเหล่านั้น ยิ่งความปลาบปลื้มปีติให้แก่พสกนิกรชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทและชื่นชมพระปรีชาสามารถเป็นยิ่งนัก” (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2538 : 4)

พระปรีชาสามารถด้านประติมากรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช นอกจากจะทรงสนพระราชหฤทัยศิลปะทางด้านจิตรกรรมและดนตรีแล้ว พระองค์ยังสนพระราชหฤทัยศิลปะแขนงประติมากรรมอีกด้วย ทั้งนี้พระองค์ได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์เทคนิควิธีการจากหนังสือตำรา จากศิลปิน และที่

สำคัญจากการทดลองปฏิบัติด้วยพระองค์เอง

ผลงานประติมากรรมฝีพระหัตถ์ของพระองค์ที่น่าสนใจคือ ชิ้นที่ 1 เป็นรูปปั้นผู้หญิงเปลือยนั่งคุกเข่า ปั้นด้วยวัสดุดินน้ำมัน ส่วนชิ้นที่ 2 เป็นรูปปั้นสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ครั้งพระองค์ หล่อด้วยปูนปลาสเตอร์

นอกจากนั้น พระองค์ยังทรงสนพระราชหฤทัยในการสร้างสรรค์ปฏิมากรรมพระพุทธรูปอีกด้วย โดยโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระพุทธรูปปางประทานพร ให้สร้างพระพิมพ์ส่วนพระองค์ แสดงพระราชประสงค์ทดลองหล่อพระเศียรพระพุทธรูป และทรงหล่อพระพุทธรูปปางมารวิชัย เป็นต้น

พระปรีชาสามารถด้านภาพถ่าย

แม้ภาพคุ้นตาของประชาชนต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช โดยผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ จะเป็นภาพที่พระองค์เสด็จฯ เยี่ยมประชาชนในชนบท โดยมีกล้อง

กล้องอยู่ที่ลำพระศอกเป็นที่ติดตา แต่โดยความเป็นจริงแล้ว พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในการถ่ายภาพเป็นอย่างสูงยิ่ง นับตั้งแต่การใช้กล้องที่ไม่มีเครื่องวัดแสงในตัว ที่พระองค์จะต้องใช้พระปรีชาสามารถส่วนพระองค์อย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ผลงานภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระองค์นั้น มีมุมมอง แสง เงา และเทคนิคที่สะท้อนความเป็นศิลปะออกมาอย่างงดงามยิ่ง

อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันดีว่า ความที่พระองค์ได้ใกล้ชิดประชาชน เห็นความทุกข์ยากของประชาชนตามภูมิภาคต่างๆ จึงทำให้การถ่ายภาพของพระองค์มิได้มุ่งแต่คุณค่าทางศิลปะแต่เพียงอย่างเดียว แต่มุ่งถ่ายภาพเพื่อผลทางวิชาการและเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่โครงการในพระราชดำริที่มีเป้าหมายเพื่อการกินดีอยู่ดีของประชาชนที่พระองค์ห่วงใยเสมอมา

พระปรีชาสามารถทางด้านการออกแบบและศิลปะงานช่าง

พระปรีชาสามารถที่มีอาจข้ามเลยไปอีกประการหนึ่งก็คือ พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในเรื่องของงานออกแบบและศิลปะงานช่างมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์เช่นกัน ดังจะพบว่า พระองค์ทรงประดิษฐ์ของเล่น เครื่องร่อน เรือรบจำลอง ด้วยพระองค์เอง กระทั่งต่อมา พระองค์จึงต่อเรือใบด้วยพระองค์เองถึง 3 ประเภท โดยในปี พ.ศ. 2507 เรือใบลำแรกเป็นเรือใบประเภทเอ็นเตอร์ไพรส์

(International Enterprise Class) ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 ทรงต่อเรือใบประเภทโอเค (International OK Class) และเรือใบประเภทม็อธ (International Moth Class)

ไม่เพียงแต่พระองค์จะทรงพระปรีชาสามารถเรื่องการออกแบบต่อเรือใบเท่านั้น พระองค์ยังทรงมีพระปรีชาสามารถเรื่องกีฬาเรือใบอย่างดียิ่ง จึงทำให้พระองค์พิชิตเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4 ณ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2510 อีกด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ถือได้ว่าพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถและมีคุณูปการด้านศิลปกรรมศาสตร์เป็นอย่างยิ่ง แต่ก็มีเหตุที่ทำให้พระองค์ต้องทรงงานด้านศิลปะน้อยลงจนกระทั่งไม่ทรงงานศิลปะ ทั้งนี้มิใช่เพราะพระองค์ปฏิเสธคุณค่าของศิลปะแต่อย่างใด จนเมื่อมีผู้กราบทูลถามเพื่อให้คลายความสงสัยที่ไม่ทรงงานศิลปะด้านจิตรกรรม จากคำบอกเล่า พระองค์ทรงตรัสว่า

“ตอนนี้มีงานที่สำคัญกว่างานจิตรกรรมซึ่งเป็นความสุขส่วนตัว... ในเมื่อประชาชนยังยากจนเป็นทุกข์ ทำไมพระองค์ต้องเสวยความสุขส่วนตัวด้วยเล่า” (ความรู้จากในหลวง 2539 : -)

พระราชดำรัสจากคำบอกเล่านี้ได้เปิดเผยถึงพระปณิธานอันแน่วแน่แจ่มชัด ดุจดั่งพระราชนิพนธ์ที่ทรงพลังและมีความหมายยิ่งในความผันอันสูงสุดที่ว่า

“ขอฝันใฝ่ในฝันอันเหลือเชื่อ
ขอสู้ศึกทุกเมื่อไม่หวั่นไหว
ขอทนทุกข์รุกรโรมโหมกายใจ
ขอฝ่าฟันผองภัยด้วยใจทะนง

จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด
จะรักชาติจนชีวิตเป็นผุยผง
จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง
จะปิดทองหลังองค์พระปฏิมา

ไม่ทอดอวยคอยสร้างสิ่งที่ควร
ไม่เรรวนพะว้าพะวังคิดกังขา
ไม่เคืองแค้นน้อยใจในโชคชะตา
ไม่เสียดายชีวาถ้าสิ้นไป

นี่คือปณิธานที่หาญมุ่ง
หมายผดุงยุติธรรมอันผ่องใส
ถึงทนทุกข์ทรมานนานเท่าใด
ยังมั่นใจรักชาติต้องอาจครัน

โลกมนุษย์ย่อมจะดีกว่านี้แน่
เพราะมีผู้ไม่ยอมแพ้ แม้ถูกหยัน
คงยืนหยัดสู้ไปใฝ่ประจัญ
ยอมอาสาสู้ก็เพราะป้องเทิดผองไทย”

บรรณานุกรม

“ความรู้จากในหลวง เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยจากเหล่าศิลปิน” มติชน ฉบับที่ 6678 ปีที่ 19 (วันพฤหัสบดีที่ 20 มิถุนายน 2539).

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย, คณะศิลปกรรมศาสตร์. คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช. กรุงเทพฯ : สันติการพิมพ์, 2539.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมวิชาการ. พระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2530.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมศิลปากร. อัครศิลปิน. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธภาพนิชย์, 2530.

อำนวยการพิมพ์. อัครศิลปิน. กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2530.

รมณีตรมหาจักรี

คำร้อง รองศาสตราจารย์ วิรุฒ ตั้งเจริญ
ทำนอง อาจารย์ ณรงค์ ปรังก่อเจริญ

C Cmaj7/B Dm7/A G Em F G

วัน สมเด็จ พระ เทพรัตน รา ชสุ ดา เปรียบคัง ม - หา มิ่ง มง คล อัน อิ่ง

C G7 C Cmaj7/B Dm/A G Em

ใหญ่ หอง เหล่า ศรี น ค รินทร วิ โรฒ ร่วม ใจ ถ -

F G C F Gm

วาช บัง คมเทพ ไท อ กิ วันท์ รมณีตร บนฟากฟ้า ม หาจก - รี พระ บาร

C F Bb C G C

มี เกรียง ไกรแผไพ ศาล รั้ว รุ่ง เฉิดจรัส ชัช วาด พระ บ ริ บาล ทัว หอง เค้า ไทย พูล กระ

F Dm Bb C Gm Bb C

หม่อม คือความหมายปลายฟากฟ้า ษ ทรงศึกษาแสง หาและสร้างสรรค์ พระปรีชา ญาณ ตั้ง แสง ตะ วัน อเนก อ -

Em Am9 D7 G7 C Cmaj7/B Dm G

นันทแห่งพระ เมต ดา ข้า แผ่น ดิน ของพระ องค์ ผู้ ทรง เปี่ยม ด้วย ธรรม์ ขอ

Dm G7 C G7 C Cmaj7/B

ตั้ง ป ณี ธาน มั่น ฃ เบื้อง หน้า จะ สร้าง สรรค์ สัก คม ของ

Dm G Em F Fdim G7 C

ไทย ด้วย ปัญ ญา สู้ พิน ฝ่า คาม รอย พระ บาท เอย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ศุภมัสต์

❖ สรวมชีพถวายบังคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดุสิตานุฉัตร รัฐสีมา
คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เลิศแลฯ

❖ ศรีศรีศุภฤกษ์สร้อย

ศรีศุภมัสต์ดุค

วโรกาสเฉลิมพระชนม์

ควรแต่กรองอรรถชรั้ง

❖ จำเดิมสมภพแก้ว

ฟ้าแจ่มกระจ่างตา

ดนตรีแห่งดารา

ผืนแผ่นดินไพฑูริย์

❖ พร้อมลักษณะแห่งเทพแท้

ประทับมั่นในดวงมาน

คือรัตนฉายฉาน

ยังแผ่นดินผ่องแมน

❖ เพ็ญพระญาณโอภาสเพียง

โดยประจักษ์พระปรีชา

ทุกศาสตร์ทุกวิชา

สัมฤทธิ์โดยประสงค์ถ้วน

❖ พระพิริยภาพพัน

คือราชเลขานุการ

รับพระราชบรรหาร

นำดำเนินสฤกษ์ให้

ศุภผล

ตั้งพร้อง

สามรอบ

สฤกษ์เกี่ยวพระเกียรติเฉลิม

กฤษฎา การเฮย

ผ่องแผ้ว

ซบกล่อม

พรั่งด้วยสุริย์แสง

เทพประทาน ไทยนา

แห่งแคว้น

โชติทั้ว ภาพะเฮย

ภพพื้นพิมานสถาน

อาภา แจ่มแล

เลิศล้วน

ทรงศึกษานอ

ถ่องถ้วนทฤกษ์

เออการ ราชเฮย

แห่งไท้

พระราช ตำริเฮย

สำเร็จด้วยศุภผล

❖ โดยดลทุกถิ่นด้าว
เยี่ยมเหล่าราษฎรใน
สรรพทุกข์ชุกเข็ญไค
เอื้อสุขทุกแห่งหน

❖ ชนเปรมปราโมทย์ถ้วน
พระเปี่ยมด้วยการุณ
พระทัยมุ่งเหล่าราษฎรสุน
ชีพชื่นเริงสุขสัน

❖ “สายใจไทย” พระก่อตั้ง
เกื้อเหล่าวีรบุรุษยง
พลีชีพเพื่อชาติคง
ยังแผ่นดินให้แผ้ว

❖ เพ็ญพระจริยาวัตรล้ำ
สมชัตติยราชนารี
สมศักดิ์แห่งจักรี
คือจุฬาทิพย์แก้ว

❖ โดยความตามพจน์พร้อง
ฤาเปรียบด้วยพระอดุล
ยิ่งพระยศวิบุล
จึงพระชนกนาถให้

แดนไทย
ถิ่นนั้น
พระดับ ลิ่นนอ
มุ่งให้ใจเกษม

ชมบุญ
ยภาพพัน
ทรรชีพ
ผ่องล้ำแสงฉาย

โดยประสงค์
ยิ่งแก้ว
เป็นชาติ
ปราศพันภัยเข็ญ

เลอศรี
เลิศแล้ว
วงศ์วิศิษฐ์
ประดับเกล้าชาวสยาม

พระเกียรติคุณ นีฤา
ยภาพได้
ปรากฏ ยิ่งแล
โปรดเกล้าฯสถาปนา

❖ เณลิมพระนามาภิไธย ในจารึกพระสุพรรณบัฏ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้า
มหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี จงทรงเจริญพระชนมายุ พรรณ สุข พล
ปฏิบัติคุณ คุณสารสมบัติ สรรพสิริสวัสดิ์ พิพัฒนามงคล ทุกประการ เทอญฯ

❖ ปานเทพนฤมิตล้ำ
คือเทพมหาจักรี
จากฟ้าสู่ธาตรี
เป็นมิ่งขวัญแห่งหล้า

เลอศรี
ผ่านฟ้า
ดินขึ้น ชมแล
ปกหล้าเกษมศรี

❖ รัชมีก่องยิงแก้ว
เลอพิศพร่างโอฬาร
ประกายพรายแผ่ไพศาล
ฉาบแผ่นดินให้แผ้ว

❖ กรองกานท์รุจิเรขสร้อย
โดยสำแดงพระอัจฉริ
ศิลปกรรมและดนตรี
ทั้งทำนองกาพย์ล้วน

❖ ตำนาวัฒนธรรมแห่งพื้น
คือมรดกดงงาม
เป็นสัญลักษณ์แห่งความ
พระนิยามยิ่งล้ำ

❖ เลิศล้ำพระธีรภาพพื้น
เป็นอนุสรณ์ตรา
วัด “พระศรีศาสดา
บูรณะปฏิสังขรณ์ให้

❖ เพรศพรายพิจิตรแพรว
งามเงื่อนเลื่อนพิมานสวรรค์
มาสถิตมั่นเป็นขวัญ
บังอบายเกื้อหล้า

❖ มูลนิธิพระพุทธรูปเลิศล้ำ
ทรงสถูษฎ์เป็นอนุสรณ์สถาน
สำหรับผดุงงาน
สืบมรดกวัฒนธรรมให้

❖ จึงพระนามสมัญญูเศร์พร้อง
“องค์อัคราชูปถัมภก”
มรดก “วัฒนธรรม
ทุกเหล่าทุกราชฎ์ถ้อย

สุริยกานต์
เพริศแพรว
สว่างทั่ว ถิ่นแฮ
ผ่องด้วยเกษมศานต์

ศุภศรี
ยภาพถ้วน
ชาญยิ่ง พระเอย
เลิศล้ำวรรณการ

ภูมิสยาม
เลิศแท้
เจริญแห่ง ชาตินอ
โอบเอื้ออุปถัมภ์

พรรณนา
พระเกียรติไว้
ราม” เลิศ
รุ่งเรืองเรืองฉาย

รังสรรค์
จากฟ้า
ใจชาติ
ผ่องแผ้วภัยสูญ

อุทยาน พระเอย
สถิตไว้
ศิลปะ
คู่ฟ้าดินสยาม

น้อมนำ ถวายแฮ
ต่อสร้อย
ไทยเทิด” พระเกียรติเทอญ
ร่วมถ้อยเอกฉันท์

❖ สรรคำร่ำพจน์พร้อง
ประจักษ์ในวิชานัน
ทุกการยฤสรรพการ
ศิลปศาสตร์ล้วนเลิศล้ำ

❖ ประกาศแห่งพระเกียรติก้อง
คือดุษฎีบัณฑิต
โดยเหมาะแก่กรณียกิจ
ที่ทุกสถาบันเฝ้าเบื้อง

❖ ทุกสายแห่งศาสตร์ถ้วน
อักษรศาสตร์ ปรัชญาตรา
ศิลปศาสตร์ หลากสาขา
ประวัติศาสตร์ จารึก ถ้วน

❖ ปริญญาครุศาสตร์ด้าน
สาธารณสุขศาสตร์นำ
สังคมสงเคราะห์บำ-
อีกเทคโนโลยีเกษตรเกื้อ

❖ กำจายพระเกียรติก้อง
โดยพระอัจฉริยภาพอัน
กอปรพระกรณียกิจสรรพ
ไพรัชประเทศแม่

❖ เกาหลีแดนภาคพื้น
ประเทศมาเลเซียทิดา
น้อมถวายปริญญา
เลอพระยศยิ่งให้

❖ กรองกานท์พิจิตรถ้อย
คือสุมาลย์สุคันธรส
ยังพระเกียรติปรากฏ
ลือตรลอดปากฟ้า

ปรีชญาณ พระเอย
ถ่องแท้
ปราดเปรื่อง ยิ่งแฮ
เลิศล้ำทุกแขนง

ไพสิฐ
ศักดิ์เรือง
แลศาสตร์
บาทน้อมเกล้าฯ ถวาย

ปริญญา
เลิศล้วน
หลายแห่ง
อีกทั้งพัฒนาฯ

อุตสาหกรรม
สุขเอื้อ
รุ่งราษฎร์
กิจให้บำเพ็ญถวาย

ไควล์
เลิศแท้
ประเสริฐ ยิ่งแฮ
แซ่ซร้องสดุดี

อาศยา
ภพใต้
กิตติมศักดิ์
เกริกก้องสบสถาน

แถลงพจน์ นี้ฤฯ
รื่นหล้า
ยืนโยค
ภาคพื้นแผ่นดิน โสตร์เทอญฯ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า คณะศิลปกรรมศาสตร์
นายวินัย ภูระหงษ์ ประพันธ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับศิลปกรรมศาสตร์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2498 ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับอนุบาลศึกษา จนถึงระดับมัธยมตอนปลาย ณ โรงเรียนจิตรลดา พระราชวังสวงจิตรลดา ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม อันดับหนึ่ง คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจาริกภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร และอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลีและสันสกฤต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำเร็จการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีพุทธศักราช 2529

ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2520 สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาภิวัตน์นาถกุลโสภาคย์ ทรงได้รับสถาปนาพระอิสริยยศและพระอิสริยยศศักดิ์เฉลิมพระนาม ตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัชสิมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี จงทรงเจริญพระชนมายุ พรรณ สุข พล ปฏิภาณ คุณสารสมบัติ สรรพสิริสวัสดิ์ พิพัฒนามงคลทุกประการ

เทอญ”

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อสังคมไทยนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอเนกอนันต์ ทรงเป็นที่รักอย่างหาที่สุดมิได้ของประชาชนไทยทุกหมู่เหล่า นอกจากจะทรงมีพระเมตตาเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือประชาชนทั่วแผ่นดินไทยแล้ว ยังทรงดำเนินโครงการต่างๆ อันเป็นคุณูปการต่อสังคมไทย เช่น โครงการชลประทานต่างๆ ในพระราชดำริ โครงการ

การส่งเสริมศิลปะพิเศษ โครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนในชนบท องค์ ุภนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย องค์ ุประธานมูลนิธิสายใจไทย องค์ประธานมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย องค์อุปถัมภ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ฯลฯ รวมทั้งทรงดำเนินการโครงการต่างๆ ทางด้านศิลปวัฒนธรรมอีกเป็นจำนวนมาก เช่น ทรงเป็นองค์ประธานคณะกรรมการอำนวยการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดพระศรีรัตนศาสดารามและพระบรมมหาราชวัง เนื่องในวาระฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี องค์ประธานบูรณะบุษบกทรงของพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร องค์ประธานการจัดสร้างพระเมรุมาศถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นต้น

โดยการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นนักการศึกษาที่มุ่งศึกษาแสวงหาสรรพความรู้ ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ พระปรีชาญาณอันกว้างไกลและลุ่มลึก ทรงมีพระนิพนธ์ที่ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการมากมาย เช่น หนังสือ คินฟ้าใส ชมช่อมาลติ มณีพลอยร้อยแสง มุ่งไกลใน รอยทราย รอยยิ้มหมีขาว เป็นต้น

ด้วยพระปรีชาญาณการเป็นนักศิลปกรรมศาสตร์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแสดงพระปรีชาสามารถในการรังสรรค์บทกวีนิพนธ์ไว้มากมาย และได้มีการตีพิมพ์ไว้เป็นเล่มหลายต่อหลายเล่ม ดังตัวอย่างพระราชนิพนธ์ร้อยกรองบทหนึ่งทีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอพระราชทาน

พระราชานุญาต เทิดไว้เป็นปรัชญาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ในปีพุทธศักราช 2533 คือ

สาธุ โข สิปปกั อปิ ยาทิสกิทลั
 ขึ้นชื่อว่าศิลปะแม้เช่นใดเช่นหนึ่งก็ยิ่งประโยชน์
 ให้สำเร็จ

ศิลปกรรมนำสุขพัน	พรรณนา
เครื่องประกอบพิทยา	เพริศแพรว
รู้ศิลป์สิ่งเดียวพา	เรื่องรุ่ง
ศิลปะศึกษาแล้ว	เลิศล้ำมงคล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระอัจฉริยภาพในการแสดงออกทางด้านดนตรีไทยและดนตรีสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านดนตรีไทยนั้น พระองค์สามารถทรงเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด โดยประการฉะนี้ สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานพระราชนุญาตทูลเกล้าฯ ถวายดุซมิ้บัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปีพุทธศักราช 2530 โดยมีคำประกาศสดุดีพระเกียรติคุณดังนี้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทรงศึกษาสำเร็จปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ปริญญาการศึกษาดุซมิ้บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ จากมหา

วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีอัจฉริยภาพอย่างสูงในด้านดนตรีไทย ทั้งในการบรรเลง การขับร้อง และการประพันธ์เนื้อร้อง ด้วยพระปรีชาสามารถเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั่วไป ทรงสนพระราชหฤทัยและทรงสนับสนุนการดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยอีกเป็นอเนกประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงส่งเสริมเยาวชนไทยทุกระดับการศึกษา ให้ฟังใจและสนใจดนตรีไทย อันเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ อาทิ การทรงส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ไทยแก่นักเรียนระดับก่อนประถม ศึกษาและระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครูดนตรีไทยระดับประถมศึกษา ได้ร่วมกันคิดค้นวิธีการสอนดนตรีแก่เด็ก ให้รับการเล่นดนตรีอย่างสมัครใจและเล่นอย่างต่อเนื่อง ในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยทรงมีพระกรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธาน และทรงร่วมบรรเลงดนตรีในงานมหาดุริยางค์ไทย ดนตรีไทยมัธยมศึกษา และในงานชุมนุมดนตรีไทยอุดมศึกษา พระจริยาวัตรอันเป็นอุปการคุณนี้ ยังให้นักดนตรีทั้งครู ศิษย์ และผู้ร่วมงาน บังเกิดความปิติซาบซึ้ง เกิดพลังใจในอันที่จะสืบทอดและรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทยซึ่งมีมาแต่โบราณกาล ให้ยั่งยืนสืบไป นับได้ว่าทรงเล็งเห็นประโยชน์อันจะเกิดแก่สังคมส่วนรวมใน

ระยะยาว ด้วยการปลูกฝังให้เยาวชนเป็นผู้มีค่านิยมอันพึงประสงค์และมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม

อนึ่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังได้ทรงอนุรักษ์การดนตรีไทยให้มีรากฐานมั่นคงและพัฒนา โดยพระราชทานพระราชูปถัมภ์แก่การดนตรีไทยอีกเป็นอันมาก อาทิ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมภาพ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องดนตรี เพื่อทำหนังสือเครื่องดนตรีรวมทั้งประวัติ ทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้เชิญครูผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีและทางขับร้องมาบันทึกเสียง ให้ทำนองโน้ตเพลงเก่าที่ชำรุดขาดหายและเขียนขึ้นใหม่ให้เรียบร้อย

นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานพระราชานุเคราะห์แก่ครูดนตรีไทยซึ่งชราและยากจนให้ได้รับความสุขสบายขึ้น การอันใดที่เกี่ยวกับการดนตรีซึ่งกำลังจะสูญหายไปก็ทรงรับเป็นพระราชภารกิจฟื้นฟูขึ้น อาทิ ทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์โครงการดนตรีไทย ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินงาน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งด้านเอกสารหลักการบรรเลง โน้ตเพลง และรวมทั้งการเชิญผู้มีความรู้ทางด้านนี้ที่ยังเหลืออยู่มาร้องเพลงบันทึกเทป และทรงส่งเสริมอย่างเต็มที่ในการจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ให้ครบวงตามแบบแผนเดิม โดย

ทรงรับพระราชภาระในการติดต่อขอไม้จากประเทศพม่า เพื่อนำมาสร้างเครื่องดนตรีดีกดำบรรพ์ โดยเฉพาะพระอัจฉริยภาพทางด้านดุริยางคศาสตร์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมทั้งพระเมตตาคุณที่ทรงส่งเสริมเยาวชนไทยให้ใส่ใจในการดนตรีไทย ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นแบบอย่างอันเยี่ยมยอด ที่ทรงสามารถโน้มน้าวเยาวชนไทยให้ชื่นชม ภาคภูมิใจดนตรีประจำชาติของตน และพระมหากษัตริย์คุณซึ่งพระราชทานพระราชานุญาตแก่ระหัด ในการอนุรักษ์และพัฒนาดนตรีไทยนับเป็นพระเกียรติคุณอันน่ายกย่องสรรเสริญให้ปรากฏสืบไป สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานพระราชานุญาตทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อเป็นเกียรติและสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัยสืบไป

พระปรีชาสามารถทางด้านทัศนศิลป์นี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มศึกษาศิลปะจากโรงเรียนจิตรลดา กับครูประพาส ปานพิพัฒน์ และครูเกรูโอะ โยมูระ ครูประพาส ปานพิพัฒน์ จบการศึกษาจากโรงเรียนเพาะช่าง และจบการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษารุ่นแรก (2531) จากแผนกศิลปศึกษา คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และยังมีครูพิเศษอีก 2 ท่านคือ อาจารย์จักรพันธ์

โปษยกฤต และอาจารย์พิริยะ ไกรฤกษ์ รวมทั้งอาจารย์จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ (อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร) และอาจารย์ภาวาส บุญนาค ที่ถวายคำแนะนำเรื่องศิลปะ

นอกจากกระบวนการศึกษาศิลปะในโรงเรียนแล้ว ประสบการณ์ตรงของพระองค์ ในสภาพแวดล้อมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างสรรคงานจิตรกรรมสีน้ำมันอย่างมากมาย ในช่วงปีพุทธศักราช 2502 ถึง 2510 นั้น ย่อมเป็นพลังสำคัญในการกระตุ้นให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใฝ่พระทัยในการสร้างสรรค์งานศิลปะด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทอดพระเนตรเห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงวาดภาพสีน้ำมัน ก็ทรงอยากวาดบ้าง และขอพระราชทานสีเหลือๆ มาวาด ได้ผลงานเป็นภาพแจกันสีม่วง ปักดอกไม้สีเหลือง ทรง

เล่าพระราชทานว่า ระหว่างที่ทรงวาดภาพนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็ทรงสอนเรื่องสี เรื่องแสงเงาบ้าง เช่น แสงเข้าทางนี้เงาจะเป็นอย่างนี้ (อ้างใน ทอสีเทียบฝัน 2538 : 3)

ภาพฝีพระหัตถ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในช่วงที่ทรงศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษา นับว่าทรงกล้าแสดงออกทางด้านศิลปะเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นภาพสีน้ำมัน “แจกันสีม่วง” ภาพสีเทียน “ต้นหางนกยูง” ในปีพุทธศักราช 2506 (พระชนมายุ 8 พรรษา) ภาพสีน้ำ “ดอกไม้ในอ่างแก้ว” ปีพุทธศักราช 2510 หรือภาพสีน้ำ “ดอกกล้วยไม้” ในปีพุทธศักราช 2513 รวมทั้งภาพสีน้ำ “หน้ากากงู” ภาพทิวทัศน์และภาพดอกไม้อื่นๆ ที่ไม่ปรากฏปีศักราช นอกจากนั้นก็เป็นภาพวาดลายเส้นที่เป็นภาพเหมือน (Portrait) เป็นส่วนใหญ่ เช่น ภาพทูลหม่อมพ่อ ภาพคุณยาย ภาพท่านผู้หญิงสง่า อิงคุลานนท์ ในช่วงปีพุทธศักราช 2510 รวมทั้งภาพวาดลายเส้นอื่นๆ ในช่วงเวลานั้น ไม่ว่าจะเป็นภาพต้นไม้ สุนัข ศาลาไทย ดอกไม้ ฯลฯ ซึ่งภาพวาดลายเส้นเหล่านั้น ได้แสดงความบริสุทธิ์ในการแสดงออกที่ถ่ายโยงความเหมือนและบุคคลิกของแบบหรือสื่อไว้ได้อย่างดี

ในช่วงปีพุทธศักราช 2525 ถึง 2528 ซึ่งเป็นช่วงที่ทรง

ศึกษาในระดับการศึกษาดุษฎีบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524-2529 ทรงทุ่มเทการเขียนภาพกว่า 50 ภาพ ทั้งภาพสีน้ำ สีน้ำมัน และสีโปสเตอร์ เป็นภาพที่มีเนื้อหาสาระเป็นภาพทิวทัศน์ ภาพอาคารสิ่งก่อสร้าง ภาพดอกไม้ ภาพสัตว์ ภาพจินตนาการ ภาพเกี่ยวกับชีวิตและการทำงาน ภาพฝีพระหัตถ์เหล่านี้ แม้จะมีได้แสดงทักษะในการเขียนภาพระบายสีเหมือนศิลปินอาชีพ แต่พระองค์ได้ทรงแสดงการตัดสินใจในการระบายสีอย่างอิสระและมั่นพระทัย แสดงความบริสุทธิ์พระทัยในการแสดงออกแต่ละภาพ มีภาพหลายภาพที่แสดงความสวยงามโดดเด่นยิ่ง ดังตัวอย่างเช่น ภาพสำราญ (2525) ภาพมองจากพระอุโบสถวัดพระแก้ว (2525) ภาพสาวน้อยในไร่อ้อย (2526) ภาพแสงจันทร์ (2526) ภาพฟ้าอุ่มฝน (2526) ภาพโดดเดี่ยว (2526) ภาพดอกบัว (2526) ภาพเหวนรก (2526) ภาพแม่ (2526) ภาพทะเลภูเขา (2527) ภาพนภมาริกัว ชันเบิร์ด (2527) ภาพ

หลังพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ (2527)

ภาพสีน้ำ “สำราญ” (2525) เป็นภาพไก่ 3 ตัว ริมรั้วที่แสดงสีสรรพ์สดใส ทรงระบายสีอย่าง กระฉับกระฉ่าง ลักษณะของไก่เป็นไปอย่าง ธรรมชาติ เคลื่อนไหว และคล่องตัว ภาพสีน้ำ “มองจากพระอุโบสถวัดพระแก้ว” (2525) เป็น ภาพสีน้ำที่ใสสะอาด แสดงโครงสร้างของอาคาร ต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ภาพสีน้ำ “สาวน้อยในไร่อ้อย” (2526) เป็นภาพการใช้แรงงานของหญิงสาวและ คนงานอีก 3-4 คนกำลังขนอ้อยขึ้นรถบรรทุก ทรง แสดงสภาพไร่อ้อยและการตัดสินพระทัยระบายสี อย่างรวดเร็วจริงจัง ภาพสีน้ำมัน “แลจันทร์” (2526) ที่ทรงเขียนจากบทกวีจินของหลี่ไป ภาพ หญิงสาวบนเตียงสีขาวส่องสว่างท่ามกลางห้อง และท้องฟ้ามืด ดวงจันทร์สีเหลืองอ่อนใสสว่างไกล โพน เป็นภาพผลงานที่แสดงถึงคุณภาพเชิงกวี (Poetic quality) ที่งดงามกินใจ ภาพสีน้ำมัน “โดดเดี่ยว” (2526) เป็นภาพถึงน้ำแขวนโดดเดี่ยว

อยู่บนรั้วลวดหนาม มอง จากมุมต่ำตัดกับท้องฟ้า กว้าง แสดงสัญลักษณ์ของ ถึงน้ำที่โดดเดี่ยวและลวด หนามอันแหลมคม ภาพสี น้ำมัน “เหวนรก” (2526) ที่ทรงใช้สีเหลืองสดรุนแรง จนทำให้ระลึกถึงภาพฝี พระหัตถ์สีน้ำมันของพระ บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพสีน้ำ “แม่” 2526 เป็นภาพสตรีชุดแดงและ

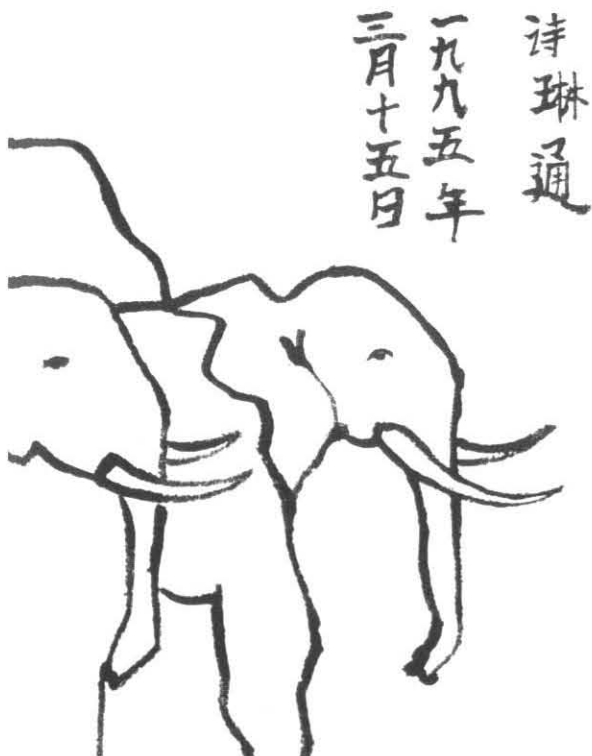
น้ำเงินกำลังอุ้มเด็กน้อยที่มีผ้าห่อสีฟ้า น้ำเงิน ดวง หน้าขาวสะอาดทั้งแม่และลูก ท่ามกลางบรรยากาศ เวียงวังรอบกายสีออกเหลืองและน้ำตาล ภาพสีน้ำ “ทะเลภูผา” (2527) แสดงคลื่นขุนเขาต่างๆ สี น้ำตาล ม่วง น้ำเงิน เหลือบขาวด้วยการแสดงพื้น กระจาดผ่านสีโปร่งใส ให้ความรู้สึกถึงขุนเขาที่เป็น เสมือนสัญลักษณ์ที่ต้องตีความอยู่ในใจ ภาพสีน้ำมัน “หลังพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์” (2527) ทรง วาดภาพนี้ที่นราธิวาส แสดงราวตากผ้าที่ผูกโยงไว้ กับต้นไม้หลากสี สีแดงสด น้ำตาล เขียว เหลือง ฟ้าบนราวสีม่วง น้ำตาล แสดงภาพรวมที่สดใส สนุกสนาน มีชีวิตและงดงาม

หลังจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี ทรงทุ่มเทการเขียนภาพตลอดเวลา 3-4 ปีนั้นแล้ว ก็ทรงเขียนภาพเรื่อยมาอย่างต่อเนื่อง เป็นภาพทิวทัศน์ ภาพดอกไม้ ภาพหุ่นนิ่ง

อีกช่วงเวลาที่ภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ได้พัฒนาไปอีกระดับหนึ่ง ระหว่างปีพุทธศักราช 2532-2533 เป็นช่วงที่ทรงแสดงออกถึงการตัดสินใจพระทัยในการระบายสีอย่างรวดเร็ว แม่นยำ แสดงปรากฏการณ์อย่างฉับพลัน (Improvisation) ทั้งภาพสีน้ำ สีน้ำมัน และภาพเขียนจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาพชุดสีน้ำที่ทรงเขียนที่หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 6 พฤศจิกายน 2532 จำนวน 6 ภาพคือ ภาพช้างสีฟ้า ช้างสีแดง ช้างสีเขียวชูดอกไม้ ภาพนักดนตรีฆ้องวง (ภาพอาจารย์นิกร จันทศร) ภาพบัวขาว และภาพขอบคุน ภาพเขียนจีน “ต้นไผ่” (2533) ทรงแสดงความฉับไวของรอยฟู่กันจีน ต้นไผ่ ใบไผ่ นก และตัวหนังสือจีน ประหนึ่งนักเขียนจีน และภาพสีน้ำมัน “ยักษ์พันธนูใหม่” (2533) ที่ทรงเขียนที่หอ

ศิลปกรรมศรีนครินทรวิโรฒ ในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (19 พฤศจิกายน 2533) ทรงเขียนภาพสีน้ำมันจากสื่อลวดพระทัยจิตรกรรมไทยเป็นภาพยักษ์จับลิง ทรงระบายด้วยเกรียงระบายสี บริเวณภาพสีสดใสหนักแน่น และระบายสีบริเวณพื้นด้วยสีผสมขาว รอยฟู่กันขนาดใหญ่ และทรงระบายอย่างรวดเร็วมาก

หลังจากนั้นก็ทรงเขียนภาพเป็นงานอดิเรก รวมทั้งทรงสร้างสรรค์ในวโรกาสต่างๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นภาพเขียนสีน้ำ ภาพเขียนจีน ภาพเขียนคอมพิวเตอร์ รวมทั้งงานศิลปะเครื่องปั้นดินเผา

ภาพฝีพระหัตถ์สีน้ำ “เตาผิงที่ผาแดง” (2537) ที่ทรงเขียนขึ้นเมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรที่จังหวัดตาก เป็นภาพสีน้ำสีคล้ำออกแดงและสีน้ำตาลแต่ใสสะอาด จัดภาพในมุมตรงหน้าเตาผิง มองผ่านหน้าต่างเป็นภาพทิวทัศน์เห็นไกลไปเบื้องหลัง ประมาณครึ่งหน้าต่างสีสดใสตัดกับภาพรวมหน้าเตาผิงและเปลวไฟลุกพล้วอยู่ในเตา ทั้งพื้นภาพแสดงความผสมกลมกลืนของมิติตื้น (Shallow dimension) ภาพเขียนจีน “นกและดอกบัว” (2536) การละเลงฟู่กันเป็นภาพใบบัว เส้นก้านที่ลากอย่างฉับพลัน รอยสีแห้งเป็นเส้นขาด และภาพนก จะฉานสวยงาม ภาพเขียนจีน “ช้างพลาย” (2538) เป็นภาพหัวช้าง 2 หรือ 3 ตัว ทรงลงพระนามและวันเดือนปีเป็นภาษาจีน แม้จะทรงลากเส้นให้ช้าลง หมึกจีนค่อนข้างแห้ง แต่ก็ให้ความรู้สึกมั่นคงของเส้นและรูปทรงของช้างเป็นอย่างดี

ส่วนภาพเขียนคอมพิวเตอร์ที่ทรงใช้

คอมพิวเตอร์เป็นสื่อสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นภาพ
ช้างที่ทรงวาดในส่วนนิทรรศการของคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี 2 พฤศจิกายน 2537 ณ หอสมุดกลาง หรือ
“ภาพปีกุน” (2538) ที่ทรงแสดงพระปรีชา
สามารถในการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ควบคุมเส้นได้
อย่างม่นพระทัยยิ่ง

แม้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี จะทรงมีพระราชภารกิจมากมายและ

เป็นล้นพ้นอย่างไรก็ตาม ยังทรงสร้างสรรค์งาน
ศิลปะอันแสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพทางด้าน
ศิลปกรรมศาสตร์เป็นเลิศ ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน
ดนตรีไทย ดนตรีสากล กวีนิพนธ์ หรือทัศนศิลป์
พระองค์ทรงมุ่งมั่นรังสรรค์สิ่งงดงามประดับไว้
ภายใต้ร่มมหาเศวตฉัตรและสังคมไทย ซึ่งความ
ประณีตงดงามเช่นนี้ ได้สะท้อนถ่ายให้เห็นถึงพระ
ราชหฤทัยอันงดงามยิ่งของพระองค์อย่างหาที่
เปรียบมิได้

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. **นิทรรศการจิตรกรรมและประติมากรรม เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี
ธนาคารแห่งประเทศไทย**. กทม. : ไม่ปรากฏที่พิมพ์, 2536.
- โรงเรียนจิตรลดา. **ทอสีเทียบฝัน จิตรกรรมฝีพระหัตถ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี**. กทม. : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับริชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2538.
- ศิลปากร, กรม. **นิทรรศการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. กทม.
: อมรินทร์การพิมพ์, 2527.
- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. **ศิลปกรรมของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. กทม. :
บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับริชชิ่ง จำกัด, 2539.
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย. **นิทรรศการทัศนศิลป์ วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี**. กทม. : เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส, 2533.

วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

27 พฤศจิกายน 2539

โครงการจัดทำเทปและแผ่นซีดีบทเพลง เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราช สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่ปรึกษา

นายพจน์	สะเพียรชัย
นางสุมณฑา	พรหมบุญ
นายวิรุณ	ตั้งเจริญ
นายอำนาจ	เย็นสบาย

ประธานอนุกรรมการ

นางวิภา	คงคากุล
---------	---------

อนุกรรมการ

นายเฉลิมพล	งามสุทธิ
นายสมเกียรติ	สายวงศ์
นายณรงค์	ปรางค์เจริญ
นายธีรศักดิ์	วดีศิริศักดิ์

การขับร้องถวายพระพร

อนุกรรมการ

นายสมเกียรติ	สายวงศ์
นายสมศักดิ์	เกตุดำจันทร์
นางกาญจนา	อินทรสุนานนท์
นายณรงค์	ปรางค์เจริญ

การบรรเลงดนตรีไทย

อนุกรรมการ

นายเฉลิมพล	งามสุทธิ
นายประทีป	เล่ารัตนอารีย์
นางกาญจนา	อินทรสุนานนท์
นายมานพ	วิสุทธิแพทย์
นายนิกร	จันทศร
นายชาญชัย	อินทรสุนานนท์
นายรังสี	เกษมสุข

นิทรรศการคณะศิลปกรรมศาสตร์

ประธานอนุกรรมการ

นายวิรุณ	ตั้งเจริญ
----------	-----------

อนุกรรมการ

นางวิภา	คงคากุล
นายอำนาจ	เย็นสบาย
นางสินีนาด	เลิศไพรวิน
นายพฤทธิ	ศุภเศรษฐศิริ
นายประทีป	เล่ารัตนอารีย์
นายสุพจน์	โตนวล
นางกาญจนา	อินทรสุนานนท์
นายอภิธรรม	กำแพงแก้ว

นางนวลลออ ทินานนท์
นายจตุรนต์ คำรักษ์
นางสาวชลิษา สิงห์เรศร์
นางศิริศศิธร กัญโส

การจัดทำหนังสือ “อัครศิลปิน”

ที่ปรึกษา

นายอารี สุทธิพันธุ์
นายวิรัช บุญยรัตพันธุ์
นางสุนนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์
นายประพันธ์ ศรีสุตา
นายเฉลิมพล งามสุทธิ

บรรณาธิการ

นายวิรุณ ตั้งเจริญ

กองบรรณาธิการ

นางวิภา คงคากุล
นายอำนาจ เย็นสบาย
นายประทีป เล้ารัตนอารีย์
นายพฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ
นางลิษา นาค เลิศไพโรวัน
นางสาวกัลยาณี กาญจนกุล
นางสาวชลิษา สิงห์เรศร์
นางจินตนา ช่อคง

**รายชื่อคณะกรรมการประสานเสียง
คณะศิลปกรรมศาสตร์
วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

ชั้นปีที่ 1

นางสาวศรัณยา	ศุภโสภภาพันธ์	นางสาวการะเกด	จรเชตต์
นางสาวพิมพ์ลดา	พงศ์พูนลาภ	นางสาวทัศนทรง	โหมดชัง
นางสาวพรนภา	ตามาพงษ์	นางสาวนันธิดา	ลิ้มเล็ก
นางสาวอัญมณี	จรรยาวัฒนวงศ์	นางสาวพรทิพย์	วิฒนธรรม
นายปวัฒน์ชัย	สุวรรณคังคะ	นางสาวเพ็ญศรี	ย่องดำ
นายวันชัย	จิรคุปการ	นางสาวเรวดี	อึ้งโพธิ์
นายนิคม	คำภีระ	นางสาววัลลภา	ณ วารี
นายต่อยศ	จงแจ่ม	นางสาววาสนา	ไยใหม่
นายคีตะ	จियะวรรณันท์	นางสาววีราภรณ์	ทองงาม
นายอดิศร	เอี่ยมบริบูรณ์	นางสาวต้องใจ	พลชนะ
นายวีรพัฒน์	บุบผาคำ	นางสาวตฤณ	วิเศษสมบัติ
นายประยูร	วงษ์เลี้ยง	นายกฤษ	ทองกลอย
นายวรพจน์	เชื้อสำราญ	นายเกียรติยศ	เนลิมพงษ์
นายวีรวัฒน์	ภัทรขจี	นายชาญกฤษณ์	บุญสิงห์
นายณัฐพล	เฟื่องอักษร	นายชำนาญ	สายสุวรรณนท์

ชั้นปีที่ 2

นางสาวจวีรัตน์	หวังสุข	นายจิตติพงษ์	พิบูลย์เวช
นางสาวช่อหทัย	มนุษย์จันทร์	นายอารักษ์	หอมชู
นางสาวณัจยา	กิจจาธร	นายแอลเบิร์ต	เดมอน
นางสาวนิรมล	บุญเสริม	นายพรสวรรค์	หยุ่มไธสง
นางสาวบำรุง	ตาดี	นายเมืองมล	เจือนาค
นางสาวพิมพ์ภา	จันทนา	นายวีระพันธ์	อ่อนเอื้อน
		นายสมิทธิ์	บุญญะยันต์

ชั้นปีที่ 3

นางสาวกรพินธุ์	พวงโพธิ์
นางสาวกษมาภรณ์	บุญส่ง
นางสาวปภัศสร่า	เกสรประทุม
นางสาวปิยวรรณ	ทับเจริญ
นางสาวพิมลพรรณ	กมุทะรัตน์
นางสาวมารีสา	ลิมานนท์
นางสาวรวี	คินีมาน
นางสาววิมลนาฏ	โสภิสเชื่อนพันธ์
นางสาวสุตารัตน์	ปานแก้ว
นางสาวอนงค์	จิตรมณี
นางสาวอินทิรา	โพธิ์ใบ
นางสาวบุษยามาส	รุ่งแดง
นางสาวปาหนัน	คำฝอย
นางสาวอรทัย	เพชรมาลี
นางสาวอโณทัย	พงษ์หัตถ์บรรณ
นางสาววิลาสพร	โสพิสเชื่อนพันธ์
นางสาววงษ์อนันต์	คงศรี
นายจิรศักดิ์	ตุลิ่งขี้
นายชาติตรี	วานิชกมลนันท์
นายธีระพล	คงพันธ์
นายนิรุจ	เดชบุญ
นายรุ่งโรจน์	ปิ่นคง
นายวรวิฑู	เข็มเพชร
นายวิรุณ	ทัศน์ทอง
นายสุภชัย	อังสุวรรณ
นายสิทธิเมธ	ย่านเดิม
นายอนุรักษ์	ฤกษ์สมบูรณ์ดี
นายนิทัศน์	พวงผกา

นายสมชาย	वासुกรี
นายสมบัติ	ไชยมาโย
นายสุรียา	แก้วสม
นายเอียร	ศรีเยี่ยม

ร้องเดี่ยว

นางสาวชุตีมา	แก้วเนียม
นายแอลเบิร์ต	เดมอน

เปียโนประกอบ

นายวาทิต	สุวรรณสมบูรณ์
----------	---------------

ผู้อำนวยการวงและฝึกซ้อม

ดร.วิภา	คงคากุล
อาจารย์ณรงค์	ปราศ์เจริญ

ผู้ช่วยฝึกซ้อม

นายจักรี	กิจประเสริฐ
นายไพรินทร์	กล่อมสกุล

รายชื่อนักดนตรี

นายชัชวาลย์	เมืองทอง	Trumpet
นายอรรมชวุฒิ	เมืองสุวรรณ	Trumpet
นางสาวสุชาดา	ศิริทรัพย์	French Horn
นายประพจน์	สาโรวาส	French Horn
นายพรทวี	จันทร์ม่วง	Trombone
นายพิทักษ์	น้อยยาโน	Tuba
นายรักศักดิ์	น้อยจันทร์	Flute
นายวรวิทย์	อ่อนพานิช	Saxophone
นายวิษณุชัย	ภาคีธง	Saxophone
นายต้นเถา	ช่วยประสิทธิ์	Percussion
นายเลิศศักดิ์	รักสุจริต	Percussion
นายชาญสรรค	วรรณะ	Percussion